

O poslednom súde

*Vtedy uvidia Syna Človeka prichádzať
v oblaku s mocou a veľkou slávou.
(Lk 21, 27)*

Nie Boh obklopený slabosťou, skrytý v chudobnej maštaľke, uložený v jaslach, plný urážok, padajúci pod bremenom kríža – ale Pán v sláve, moci a majestáte prichádza znovu na zem, a Jeho príchod zvestujú desivé znamenia: zatmenie slnka a mesiac, padanie hviezd a úplné zvrátenie prírody. To nebude sladký Spasiteľ, prirovnaný k jahňaťu, súdený ľuďmi, pre vykúpenie ktorých prišiel na svet! Teraz sa On zjavuje ako prísny a neúprosný Sudca. To nie je ľútostivý Pastier, ktorý hľadá stratené ovečky, aby im odpustil, ale je to Boh pomsty, ktorý už navždy oddeľuje hriešnikov od spravodlivých, v zápale svojho hnevu trestá zvrátených, a spravodlivých ponára do zdrojov večných rozkoší.

Kedy nadídeš, strašná, desivá chvíľa? Nevieme! Mohla by si sa objaviť dokonca o niekoľko dní, pričom by si priviedla hrozných zvestovateľov, ktorí predpovedajú príchod strašného Sudcu pre hriešnikov. Hriešnici, povstaňte z hrobu, postavte sa pred tribunál Boha, aby ste sa presvedčili, ako ste dopadli! Dnes sa bezbožný človek nebojí moci Božej, lebo vidí na svete ťažké pády, ktoré zatiaľ unikajú trestu. Často dokonca hovorí: „Boha niet, pekla niet“ alebo „Boh sa nestará o zem ani o ľudské činy“. Počkajme trochu, a uvidíme, ako v ten veľký deň súdu Boh ukáže svoju moc a ako všetky národy sa presvedčia, že On predsa všetko videl a všetko zrátal.

Aké úplne iné budú tieto znamenia, ktoré Boh urobí pri konci sveta, od znamení, ktoré vykonal pri jeho stvorení! *Nech vody zavražia a zúrodnia zem* – hovorí Pán na začiatku. A naraz vody pokryli zem a zúrodnili ju. Ale keď príde svet zničiť, prikáže moru, aby vyšlo zo svojich hraníc, a ono šialenou prudkosťou zatopí svet. Kedysi rozmiestnil hviezdy na nebeskej oblohe; na Jeho hlas slnko ožiarilo deň a mesiac svietil v noci. Naproti tomu v posledný deň slnko sa zatmie, mesiac a hviezdy nevydajú svetlo, a nebeské telesá budú padať s desivým hukotom.

Na stvorenie sveta použil šesť dní – zničiť ho môže za okamih. Pri stvorení sveta i všetkého, čo sa na ňom nachádza, nemal Boh žiadneho svedka. Keď ho bude ničiť, uvidia to všetky národy a budú musieť vyznať, že On je všemohúci. Choďte bezbožní vysmievači, choďte rafinovaní neverci, presvedčte sa uznajte, že je Boh všemohúci, ktorý videl všetky vaše skutky! Ách, Bože, vtedy bude hriešnik ináč hovoriť – bude vzdychať a ľutovať, že stratil drahocenný čas! Pre neho sa všetko už skončilo, zostane mu iba zúfalstvo. Aká strašná bude táto chvíľa! Svätý Lukáš hovorí, že ľudia budú usychať od strachu, keď si pomyslia, aké nešťastia ich čakajú.

Keby v tejto chvíli, keď vám hovorím o Poslednom súde, na ktorom ľudia budú počuť neodvolateľný rozsudok, keby v tejto chvíli zastal uprostred nás anjel Boží a vyhlásil, že za dvadsaťštyri hodín bude svet spálený sírovým ohňom; keby ste už počuli hrmot bleskov a videli strašnú blýskavicu, keby sa vaše domy už začali váľať, keby sa otvorili pekelné čeluste a na moment by vypustili zatratených, ktorých desivý krik by sa rozliehal do končín zeme – či by ste vtedy nenariekali a neprosili by ste so slzami v očiach o ľútosť? Nezanechali by ste hriechy, nerobili by ste pokánie? Nepadli by ste na kolena pred oltára a neprosili by ste o milosrdenstvo? Prečo to teda nerobíte teraz, napriek tomu, že vám kňazi tieto posledné pravdy hlásajú? Prečo vaše srdcia nepukajú od žiaľu? Prečo nie ste zalíati slzami? Aká je to veľká slepota, aké strašné nešťastie, že vás nevzruší Boží súd, že ste takí zatvrdnutí, že stále žijete v hriechu a že uznáte svoje šialenstvo až vtedy, keď už nebude žiadnej záchrany! Zakrátko už ten zaslepenec, ktorý si pokojne žil v hriechu, bude počuť výrok zavrhnutia a začne sa pre neho smútok naveky, smútok

bez ovocia, bez výsledku!

Áno, bratia, budeme súdení – to je bez pochyb. Skutočne, príde chvíľa, v ktorej už nebude milosrdenstva a v ktorej začneme naveky zúfať nad tým, že sme zhrešili.

I.

Koľkokrát Boh na ľudí zosielať tresty, vždy obyčajne aj napomínal znameniami, aby naklonil svet k pokániu. Pred potopou Noe sto rokov budoval svoju archu a vyzýval ľudí k pokániu. Židovský historik Jozef Flávius hovorí, že pred zrúcaním Jeruzalema veľmi dlho sa na nebi ukazovala zlovestná kométa vo forme meča, ktorá zasievala zdesenie u obyvateľov zeme. Ľudia, keď ju videli, volali: „Čo to znamená? Určite Boh zošle nejaké strašné nešťastie!“ Osem nocí nesvietil na nebi mesiac. Mnohí si vtedy mysleli, zdesení, že všetko sa už na svete skončilo. Náhle sa objavil akýsi úplne neznámy človek a tri roky, deň a noc, chodil po uliciach svätého mesta, pričom kričal: „Beda Jeruzalem! Beda Jeruzalem!“ Chytili ho, zbili ho palicami, aby prestal vykrikovať, ale nič nepomohlo. Na konci tretieho roku volal: „Beda Jeruzalem! Beda mne samotnému!“ A keď takto kričal, spadol na neho ťažký kameň, vrhnutý zariadením nepriateľa, ktorý obliehal mesto, pričom ho na mieste rozdrtil. Nešťastia, ktoré hlásal tento neznámy človek, dopadli na Jeruzalem. Počas jeho obliehania nastal taký veľký hlad, že matky zabíjali na pokrm svoje vlastné deti. Obyvatelia, naplnení akousi divnou zaľatosťou a ošialom, vraždili sa navzájom; ulice boli preplnené mŕtvolami, krv tiekla v prameňoch. Keď bol Jeruzalem dobytý, Rimania sa dopúšťali na Židoch hrozných ukrutností. Kto nezahynul rímskym mečom alebo hladom, bol odvedený do otroctva.

Deň Posledného súdu bude strašný, a budú ho predchádzať také hrozné znamenia, že ľudia, dokonca ukrytí v priepastiach, budú zomierať od zdesenia. Pán hovorí, že v tento nešťastný deň slnko nevydá svetlo, mesiac sa bude podobať obrovskej krvavej mase, a hviezdy budú padať z neba. Oblaky, plné búrok, bleskov, budú vyzeráť ako obrovský požiar, pôjde z nich taký obrovský rachot hrmenia, že ľudia budú usychať od strachu. Strhnú sa prudké vetry, ktorým nič neodolá; povyvracajú stromy a domy. More, rozbúrené víchricami, vyjde z brehov, zatopí ľuďmi obývané mestá; jeho vlny sa pozdvihnú a preletia ponad štíty najvyšších hôr, vylejú sa do hlbokých priepastí. Všetky stvorenia, dokonca nerozumné, budú túžiť po zničení, aby týmto spôsobom unikli tvári Stvoriteľa, nahnevaného na ľudí za to, že svojimi zločinmi skazili zem. Vody morí a riek sa budú peniť ako olivový olej v kotle. Stromy a rastliny budú pokryté krvavou matériou. Nastane také veľké zemetrasenie, že sa na zemi všade vytvoria hlboké priepasti. Stromy a zvieratá budú upadať do týchto čelustí, a ľudia, ktorí zostanú pri živote, budú vyzeráť ako posadnutí. Hory a skaly so strašným rachotom sa zrútia do údolí. Po týchto všetkých strašných javoch zo štyroch svetových strán vybuchne oheň; spáli kamene, skaly i zem ako do pece hodenu hrst slamy. Vesmír sa premení na popol. Zem, skazená zločinmi ľudí, musí byť očistená ohňom, ktorý roznieti spravodlivo nahnevaný Pán. Potom Boh vyšle na všetky strany sveta svojich anjelov s trúbami; tí budú vyzývať zomrelých: Vstaňte, zomrelí, vyjdite z hrobov, dostavte sa pred súd! Vtedy všetci, odpočívajúci v hroboch – dobrí i zlí, spravodliví i hriešnici – odejú sa znovu do svojich dávnych tel: more vráti všetky mŕtvoly, ktoré dovtedy pohltili jeho priepasti, aj zem vydá telá ľudí, ktorí od vekov spočívajú v jej lone. Duše svätých, žiariace slávou, zostúpia z neba a priblížia sa k svojim telám, budú ich žehnať a povedia: „Poď ku mne, môj spoločník utrpení! Pracoval si na slávu Boha, toľko si trpel a bojoval. Teraz pre nás oboch prišiel čas odmeny! Ja – duša – už tisíc rokov som prežívala šťastie! Ako sa teším, že môžem teraz môjmu telu zvestovať nespočetnú dobrá, ktoré trvajú celú večnosť! Poďte, požehnané oči, ktoré ste sa toľkokrát zatvárali pri pohľade na nečisté veci, v obave straty Božej milosti; poďte pozerať krásu v nebi, o ktorej sa vám na zemi dokonca ani nesnívalo! Moje uši, ktoré ste sa báli špinavých a osočujúcich rečí, počujte teraz v nebi melódiu tak zázračnú, že zostanete v neustálom údive. Moje ruky a nohy, ktoré ste sa tak často ponáhľali na pomoc nešťastným, poďte so mnou, aby ste naveky prežívali šťastné nebo, poďte zvelebovať

najdrahšieho Spasiteľa, ktorý si nás tak veľmi zamiloval“. Ach, predsa tam uvidíme Toho, ktorý toľkokrát spočíval v našom srdci! Predsa tam budeme vidieť klincami prebitú ruku Spasiteľa; ruku, ktorá nám zaslúžila celú plnosť slávy! Teda i telá i duše spravodlivých budú sa navzájom žehnať na nekonečné veky.

Ďalej teraz spravodliví, už v oslávených telách, budú čakať na moment, v ktorom Boh pred celým svetom ukáže ich slzy, ich pokánie, ich dobré skutky, ktoré vykonali za života. Ježiš Kristus im povie: „Teraz ukážem pred všetkými ľuďmi, koľko námah ste pre mňa podstúpili. Zatvrdnutým hriešnikom a nevercom sa zdalo, že všetko, čo ste pre mňa urobili, že mi to bolo ľahostajné. Ale ja dnes dokážem, že slzy, ktoré ste prelievali v neobývaných púšťach – videl som ich a spočítal; dnes dokážem, že keď ste kvôli mne išli na popravisko, aby ste podstúpili mučenícku smrť – stál som tam pri vás. Ukážte sa hriešnikom, ktorí mnou pohrdali, presvedčte ich, že som dobrý a že som si vás zamiloval nekonečnou láskou.

Ako nádherne vyzerá tento nespočetný zástup spravodlivých, ktorých telá žiaria jasnejšie ako svetlo slnka! Vidíte mučeníkov s víťazným palmami v rukách? Vidíte tie snehobiele zástupy s vencami panenstva na hlavách? Vidíte tých apoštolov a kňazov? Koľko duší zachránili, toľko lúčov slávy ich teraz ozdobuje. Všetci sa obrátia k Márii, Božej Matke a zvolajú: „Teraz sa spojíme so Stvoriteľom a Tebe pridáme, Kráľovná svätých, nový jas!“

Ešte chvíľu počkajte, požehnaní, trpezlivo! Zakusovali ste poníženia, osočovania a prenasledovania zo strany zlých – je teda potrebné, aby ste skôr, ako vystúpите do neba, videli trest a hanbu, ktoré ich stretnú.

II.

Aký strašný, aký desivý otras! Počujem hlas trúby archanjela, ktorý pozýva z podsvetia odsúdených. Podťte hriešnici, tyrani a kati! – zvolá Boh, ktorý chcel spasiť všetkých. – Podťte, postavte sa pred tribunál Syna Človeka, o ktorom ste hovorili, že vás nevidí ani nepočuje! Všetko, čo ste kedykoľvek urobili, bude teraz vyjavené pred celým svetom. A anjel zvolá: „Pekelné priepasti, otvorte brány! Vydajte všetkých zavrhnutých, lebo Sudca ich pozýva pred seba!“ A vtedy vyjdú nešťastné duše odsúdencov, ohavné ako satani, opustia na moment hlboké priepasti a so zúfalstvom budú hľadať svoje telá. Ach, chvíľa zlovestná! Keď sa duša odsúdenca spojí s telom, vtedy toto telo okamžite pocíti celú pekelnú hrôzu. Telá i duše zavrhnutých sa budú navzájom preklínať. „Ách, prekliate telo – zvolá duša – to pre teba som sa váľala vo výkaloch nečistoty, a teraz už toľko storočí horím a trpím v pekle. Odíďte, prekliate oči, ktoré ste toľkokrát s uspokojením pozerali na nemravné veci – odíďte, sýťte sa teraz pohľadom na odporných netvorov! Prekliate uši, ktoré ste sa tak tešili, keď ste počúvali vulgárne rozhovory – teraz už budete večne počúvať satanský krik a náreky! Prekliaty jazyk i vy, ústa, ktoré ste sa toľkokrát dopúšťali špinavých bozkov a cítili ste rozkoš pri obžerstve a opilstve – teraz sa budete v pekle sýtiť žĺčou škorpiónov a drakov! Ó, prekliate telo, ktoré si neustále hľadalo príjemnosti – teraz budeš ponorené do ohňa a síry, zapáleného všemohúcnosťou nahnevaného Boha. Kto zráta všetky tie prekliatia a zlorečenia, ktorými sa budú po celú večnosť prenasledovať telo a duša?

Už všetci spravodliví i odsúdení, sa spojili so svojimi telami; teraz očakávajú Sudcu, ktorý nepozná súcit ani ľútosť, ktorý trestá a odmeňuje spravodlivo podľa skutkov. A hľa, tu sa blíži – s mocou a majestátom, v slnečnom jase, obklopený všetkými anjelmi, a pred Ním vidno triumfálny kríž. Keď ukrižovaní uvidia ukrižovaného Spasiteľa, ktorý za nich trpel, a oni pohrdli Jeho milosťou, budú kričať: „Hory, padnite na nás, zničte nás, uchráňte nás pred Sudcom plným hnevom! Padnite na nás ťažké balvany a zvrhnite nás do čelustí pekiel!“ Pristúp, hriešnik, pred trón Božieho súdu – pred toho Boha, ktorého si toľkokrát znevážil! – „Ó, Sudca môj, Otec a Stvoriteľ, kde sú moji rodičia, kvôli ktorým som odsúdený? Chcem ich vidieť, chcem Ťa poprosiť o nebo pre nich –

o nebo, ktoré som sám ich vinou stratil“. – Nie, nie, choď pred Boží tribunál, pre teba sa už všetko skončilo. – „Ách, Sudca môj – zvolá tá dievčina – kde je ten nemravník, ktorý mi zatvoril nebo?“- Nie, nie, choď pred trón Súdu, pre teba niet už žiadnej nádeje, niet záchrany, si stratená a odsúdená! Všetko sa skončilo, stratila si dušu, stratila si Boha.

Kto pochopí nešťastie odsúdeného, ktorý oproti sebe uvidí svätých, svojho otca a matku, určených pre večnú slávu, keď on sám pôjde do pekla! – „Hory! – budú kričať odsúdení – Zľutujte sa, privalte nás! Brány pekla, otvorte sa, schovajte nás pred očami ľudí!“ – Hriešnik, stále si porušoval moje prikázania; dnes ti ukážem, že ja som tvojim Pánom. Postav sa predo mňa so svojimi zločinmi, ktoré boli obsahom tvojho života!

A skutočne to tak bude: vtedy otvorí Pán – tak ako to hovorí prorok Ezechiel – tú divnú stránku, na ktorej sú napísané priestupky všetkých ľudí. Vtedy budú odhalené všetky tajné hriechy, o ktorých nikto na svete nevedel. Traste sa od zdesenia, bezbožníci, ktorí ste od pätnástich či dvadsiatich rokov prikladali hriech ku hriechu! Beda vám teraz!

Vtedy Ježiš Kristus otvorí knihu svedomí a pripomenie hriešnikom všetky ich hriechy z celého života a hlasom ako blesk vykrikuje:

„Čítajte rozkošníci! Toto sú všetky vaše myšlienky, ktorými ste špinili svoje predstavy; to sú ošklivé túžby, ktoré otrávil vaše srdcia. Čítajte a spočítajte svoje cudzoložstvá – tu máte čas a miesto, kedy a kde ste ich spáchali; tu sú ľudia, s ktorými ste žili v neviazanosti. Čítajte tú špinu a nečistotu, zráťajte, koľko ste zatratili duší, ktoré som ja mojou Najdrahšou Krvou vykúpil.

Toľko rokov uplynulo, odkedy vaše telá ležia v hrobe, duša nariekala v pekle, a zlý príklad, ktorý ste dali na svete, neprestal hubiť duše! Pozrite, to je žena, ktorú si naveky zatratil; to je muž, deti susedia! Všetci vás obviňujú a žiadajú pomstu, lebo vašou vinou stratili nebo a pôjdu do večného zatratenia. Žena, zahľadená do sveta, ty nástroj satana! Pozri, koľko času si stratila na oblečenia; poráťaj zlé myšlienky a zlé túžby, ktorých si bola príčinou. Počuj, ako proti tebe volajú duše, ktoré si uvrhla do pekla!? Podťte, zlostní, falošní udavači, čítajte všetky svoje zlorečenia, klamstvá, výsmechy, ohovárania! Koľko hádok, koľko nepriateľstva, koľko strát a nešťastí ste spôsobili svojim zlostným jazykom! Úbožiaci, ako odmenu za to budete naveky počúvať strašné kliatby a krik satanov. Pozrite sa, lakomci, na tie peniaze a smutné dobrá, v ktorých ste utopili svoje srdcia, kvôli ktorým ste pohrdli Bohom a predali ste svoje duše. Zabudli ste už, akí neľútostní ste boli voči úbožiakom? Tu máte svoje peniaze, zráťajte ich. Nech vám to zlato a striebro príde teraz na pomoc, nech vás vytrhne z mojich rúk! Podťte, pomstiteľia – pozrite, koľko krivdy ste spôsobili blížnemu! Zráťajte všetky myšlienky plné nenávisti, ktoré ste uchovávali v srdciach. Na veky je pre vás pripravené peklo! Nechceli ste počúvať, hoci v kázniach vás tisíckrát vyzývali k láske k nepriateľom – teraz už nebude pre vás milosrdenstva! Chodťte prečo odo mňa, prekliati, pre vás je pripravené peklo – tam budete naveky obeťami môjho hnevu, tam sa presvedčíte, že pomsta patrí samému Bohu. Pozri, opilec, ktorý si takej strašnej núdzy vystavil svoju ženu a deti! Vidíš tie hriechy? Zráťaj tie dni a noci, nedele a sviatky, ktoré si strávil po krčmách! V tejto knihe sú zapísané všetky nehodné slová, ktoré si hovoril, keď si bol opitý. Čítaj tie zlorečenia, tie kliatby, pozri tie pohoršenia, ktoré si dal žene, deťom i susedom! Tu je všetko zapísané a zrátané. Choď preč do pekla! Tam ťa teraz napoja – žlčou môjho hnevu!

A vy, obchodníci a producenti, vypočítajte teraz do haliera všetko, čo ste kúpili a predali, čo ste zarobili. Pozrime sa teraz spolu, či vaše miery, váhy a výpočty súhlasia s mojimi. Pozri, predavač, toto je deň, keď si oklamal to dieťa; toto je deň, keď si si prikázal dvakrát zaplatiť tú istú vec.

Vy, ktorí ste sa dopúšťali svätokrádeží, pozrite, koľkokrát ste sa dopustili zneuctenia svätých

sviatostí, koľkokrát ste boli pokryteckí. Otcovia i matky, vydajte účet za duše, ktoré som vám zveril. Koľkokrát vaše deti a vaši domáci hrešili vašou vinou, lebo ste im dovolili udržať kontakty so zlými kamarátmi?! A tu ešte zlé myšlienky a zlé túžby, ktorých príčinou sa stala vaša dcéra; nemravné objatia a hanebné skutky; tie špinavé slová vyslovené vašim synom. – „Ale, Pane – budú volať otcovia i matky – predsa my sme im to nekázali robiť!“ – To je bezvýznamné – odpovie Sudca – hriechy vašich detí sú vašimi hriechmi. Lebo kde sú tie čnosti, ktoré ste im kázali pestovať? Kde sú dobré príklady, ktoré ste im dávali? – Ach, čo stretne otcov i matky, ktorí pokojne pozerajú na to, ako ich deti idú na nebezpečné tance, na zábavy a do krčiem? Ó, môj Bože, kto pochopí toto zaslepenie! Koľko zločinovvidia títo ľudia – zločiny, ktoré Boh v tom strašnom momente vlastne im pripíše! Koľko skrytých hriechov sa vtedy odhalí pred očami celého sveta! Otvorte sa, hlboké priepasti pekla a pohltite toto veľké množstvo odsúdených, ktorých život bol neustálym pohrdaním Boha – prácou na vlastnom zatratení.

A teraz sa spýtate, či vám nič nepomôžu dobré skutky, ktoré ste vykonali. Tie pôsty, pokánia, almužny, spovede a sväté prijímania: to všetko bude bez odmeny? „Áno – odpovie Ježiš Kristus. – Lebo vaše modlitby boli obyčajným návykom; pôsty – klamstvom; almužny – pustým vychvaľovaním sa. Cieľom vašej práce bolo lakomstvo a skúposť; vaše utrpenia sprevádzali sťažnosti a nariekania. Čokoľvek ste robili, nešlo vám o to, aby sa to páčilo Bohu. Okrem toho vaše dobré skutky som odmenil už za života: požehnával som vašu prácu, dával som dobrú úrodu vašim poliám, dal som bohatstvo vašim deťom. Naproti tomu vaše hriechy žijú pred mojimi očami večne. Choďte teda, prekliati do večného ohňa, ktorý je pripravený pre všetkých, ktorí mnou za života pohrdali“.

Strašný je tento rozsudok, ale je spravodlivý. Boh cez celý život dával hriešnikovi svoje milosti, ale ten ich nevyužil a nechcel opustiť zlo. Či sa bezbožníci nevysmievali zo svojho pastiera a z napomenutí, ktoré počuli v kostole? Či sa nevystatovali svojou neverou? Či sa nepovažovali za lepších od kresťanov, ktorí verili a pristupovali k sviatostiam? Či sa často nevysmievali zo spovede a či sa hanebne nerúhali? Či neverci verejne nehovorili, že smrťou sa všetko končí? Teraz, na Poslednom súde si zúfajú a priznávajú sa k svojej bezbožnosti, pričom žobujú o milosrdenstvo.

Pre vás sa už všetko skončilo, vašim údelom je peklo! Vidíte toho pyšného, ktorý sa tak vysmieval a robil si žarty z každého? Teraz bol odsúdený, aby ho pošliapali diabli. Vidíte neverca, ktorý hovoril, že niet Boha, ani pekla? Teraz pred celým svetom svedčí, že je Najvyšší Sudca a je peklo, z ktorého on nikdy nevyjde. Dokonca, keby Boh dovolil hriešnikom povedať niečo na svoje ospravedlnenie, nič im to nepomôže. Lebo, čo dokáže povedať ten zločinec, ktorý keď pozerá na seba, vidí v sebe iba zlobu a odpornú nevďačnosť? Hoci by tento nešťastník dokonca otvoril ústa, aj tak neunikne trestajúcej ruke Boha: výhovorky a ospravedlnenia ukážu iba jeho bezbožnosť a nevďačnosť ešte v jasnejšom svetle.

III.

Vo chvíli Posledného súdu bude pre nás najdesivejšia spomienka na to všetko, čo Boh urobil pre našu spásu. Nič pre nás neľutoval: smrťou na kríži nám zaslúžil nespočetné poklady milosti, dal nám, že sme sa narodili v lone katolíckej Cirkvi, dal nám duchovných pastierov, ktorí nám ukazovali cestu do večného šťastia, ustanovil sväté sviatosti, aby sme po každom páde mohli získať priateľstvo Boha, toľkokrát nám odpustil, koľkokrát sme ukázali úprimnú ľútosť. Celý rad rokov čakal na našu nápravu, a napriek tomu, my sme Ho bez prestania urážali. Túžil po našej spásu, aj napriek tomu, že my sme boli zaslepení zlom. My sami Ho nútime, aby vyniesol rozsudok večného odsúdenia: „Choďte, prekliati, aby ste sa spojili s tým, ktorého ste nasledovali za života! Ja vás nepoznám; môj hnev vás bude ťažiť večne!“

Ústami jedného z prorokov Pán vyzýva hriešnikov – mužov i ženy, bohatých i chudobných –

a chce sa s nimi súdiť, chce odvážiť ich skutky na váhe vo svätyni. Aký je to strašný moment pre hriešnika – nech sa z ktorejkoľvek strany pozrie na svoj život, vidí takmer samé previnenia a žiadne dobré skutky. A čo sa vtedy bude diať? Na svete zvrátený človek vždy čosi nájde na svoju obranu; pýcha ho neopúšťa dokonca pri pokání, kde sa predsa každý musí obviniť a odsúdiť. A tu sa jedni vyhovávajú nevedomosťou, iní prudkými pokušeniami, zasa iní príležitosťami a zlými príkladmi. To je normálna obrana hriešnikov, vlastne takýmto spôsobom zakrývajú svoje temné skutky. Na Poslednom súde uvidíme, keď sa postavíte pred rozhnevaného Stvoriteľa, ktorý všetko videl, všetko zrátal a odvážil – či vtedy dokážete vy, sebaistí hriešnici, povedať čosi na svoju obranu!

Hovoríte, že údajne ste nevedeli, že je to hriech. „Ách, úbožiaci – odpovie Ježiš Kristus. – Keby ste sa narodili medzi modloslužobníkmi, ktorí nikdy nepočuli o opravdivom Bohu, mohli by ste sa zakrývať nevedomosťou. Ale vy ste kresťania, vyrástli ste v lone katolíckej Cirkvi; svetlo vám nechýbalo. Od najmladších rokov vás poučovali o večnom šťastí; o prostriedkoch na jeho dosiahnutie, trestali vaše priestupky a povzbudzovali vás k čnostiam. A teda vaša nevedomosť je zavinená. Nešťastníci! Vaše ospravedlnenia vám prinášajú ešte väčšie prekliatie. Chodte do pekla na spálenie, spolu so svojou nevedomosťou!“

Možno poviete, že ste boli slabí, že vás opanovali prudké vášne. Pán vám vtedy pripomína, že vás povzbudzovali k bdeniu, k umŕtvovaniu, do boja s vášňami. Prečo ste nechceli počúvať tie spásne napomenutia? Prečo ste hovelí telu a hľadali ste príjemnosti? Keď ste vedeli, že máte takú vrozenú slabosť, tak prečo ste sa neusilovali o kresťanskú mužnosť, ktorá by vám dovolil víťazne zápasť s diablom? Prečo ste podceňovali sviatosti, v ktorých bolo možné obsiahnuť všetky milosti, ktoré boli potrebné, aby ste čnostne žili? Prečo ste podceňovali slovo Božie, ktoré vám ukazovalo cestu do neba? Nevďační a zaslepení ľudia! Prečo ste nechceli využiť tie spásne prostriedky? Vzdialte sa odo mňa, úbožiaci! Poznali ste svoju slabosť, a nechceli ste sa obrátiť k Bohu o pomoc.

Niektó iný povie, že mal zvlášť mnoho príležitostí k hriechu. Je pravda, že v každom stave sú nejaké nebezpečenstvá. Treba vedieť, že príležitosti k hriechu sú trojaké. Jedny vyplývajú z povinností nášho stavu. Druhé, to sú príležitosti, ktoré sa naskytnú, hoci ich nehľadáme. A nakoniec príležitosti, ktorým sa bez potreby vystavujeme sami. A tie nebudú pre nás pred Bohom žiadnym ospravedlnením. Neraz hriešnici hovoria, že počuli nemravné piesne, nejaké preklínania či ohovárania. Sami sú vinní, lebo sa zbytočne zdržovali medzi ľuďmi bez viery, lebo chodili do podozrivých domov, alebo dokonca hľadali zlé priateľstvo. Kto sa bez potreby vystavuje nebezpečenstvu, ten v ňom zahynie. A naopak – kto dokonca upadne, pričom sa však vedome nevystavuje nebezpečenstvu, ten rýchlo povstane a v budúcnosti bude konať ostražitejšie a rozvážnejšie. Boh svoju pomoc v pokušeniach prisľúbil tým ľuďom, ktorí nehľadajú pokušenia dobrovoľne. Nie je divné, že na Poslednom súde nič nepomôže takáto výhovorka; že vtedy Boh povie tým, ktorí budú stáť po ľavici: „Odídte odo mňa, lebo sami ste sa vo svojom zúfalstve vystavovali záhube!“

Možno poviete, že ste mali zlé príklady. Tak prečo ste nenasledovali skôr dobré príklady, ako zvrátené? Videla si predsa, ako to dievča chodilo do kostola, ako pristupovalo k svätému prijímaniu. Tak prečo si sama chcela chodiť na tance a zábavy? Videl si, ako ten mladý chlapec chodil do kostola na adoráciu Najsvätejšej Sviatosti – tak prečo si ty v tom čase chodil do krčmy? Nepáčila sa ti úzka cesta, ktorá viedla do neba, vybral si si širokú, ktorá viedla do záhuby. Príčina tvojich pádov a tvojho zavrnutia nespočíva teda v zlých príkladoch, ani v zlých príležitostiach, ani v slabosti, ani v nedostatku milosti. Zahubil si sám seba, lebo si išiel za vášňami – zahubil si sa, lebo si to sám chcel.

„Hovorili nám, že Boh je dobrý“. Áno, Boh je nekonečne dobrý a toľkokrát ste zakúsili Jeho

dobrotu a milosrdenstvo za života. Ale teraz panuje iba Jeho spravodlivosť a pomsta. Ách, keby sa v tejto strašnej chvíli mohol odsúdený spovedať, keby mu bolo dané aspoň päť minút, ako by ich vedel využiť, akú ľútosť by preukázal vo sviatosti pokánia, aj napriek tomu, že predtým cítil k spovedi odpor. Ale na nápravu už nebude času!

Kráľ Bohoris bol od nás múdrejší. Po prijatí kresťanskej viery, nezanechal ešte svoje svetské príjemnosti. Avšak riadením Božej prozreteľnosti istý kresťanský maliar, ktorý zdobil jeho palác, namiesto toho, ako mu prikázali, namaľovať poľovačku na divé zviera, namaľoval tam Posledný súd. Udivený kráľ náhle uzrel namaľovaný svet v ohni, ďalej Ježiša Krista uprostred bleskov a búrky, už napoly otvorené peklo – akési strašné postavy. Vtedy si kráľ spomenul, čo predstavuje táto maľba, v jeho pamäti ožili spomienky na upozornenia misionára o tom, čo treba robiť, aby sme unikli pekelnému ohňu. Okamžite po tejto udalosti zmenil spôsob svojho života, opustil rozkoše a pozemské útechy, oddal sa pokániu a umŕtvovaniu. Keby sa kráľ neobrátil, tieto pozemské útechy by ho aj tak v momente smrti opustili, naproti tomu jeho duša by nariekala v pekle. A tak on je šťastný v nebi a pokojne pozerá na Posledný súd. Boh mu odpustil jeho hriechy a už nikdy mu ich nepripomenie pred ľuďmi.

Aj svätého Hieronyma naklonila k prísrnemu pokániu na púšti myšlienka na Posledný súd. Hovorieval, že sa mu zdalo, akoby každú chvíľu počul zvuk trúby archanjela a akoby už mal stáť pred tribunálom Krista. Tá istá myšlienka naplnila bážňou a strachom kráľa Dávida, ona tiež vydesila svätého Augustína, ktorý bol ešte pohrúžený do pozemských príjemností. Svätý Augustín z času na čas hovorieval svojmu priateľovi Alipiovi: „Drahý priateľu, predsa kedysi sa musíme postaviť pred Boží súd a za to, čo robíme, musíme prijať trest alebo odmenu. Zanechajme teda cestu hriechu, a nasledujme príklad spravodlivých a už od dnes sa pripravujeme na ten strašný moment“.

Podľa svätého Jána Klimaka, svätí rehoľníci, po živote strávenom v pokání, prežívali v hodine smrti strach. Diabol, aby ich vystrašil a priviedol do zúfalstva, staval im pred oči najrozličnejšie hriechy. A čo bude s nami, keď zlý duch nám začne pripomínať nielen naše hriechy spáchané dobrovoľne, ale aj naše zanedbania dobrých skutkov, ktoré sme mali vykonať a nevykonali sme ich?

A aké poučenie si z toho vezmeme? To, že raz budeme bez milosrdenstva súdení, že naše hriechy budú vyjavené pred celým svetom a že nás za ne čaká večné odsúdenie; že sme nemúdri, ak teraz nechceme využiť čas a robiť pokánie, aby sme obsiahli odpustenie hriechov a zaistili si nebo. Teraz je čas milosrdenstva a odpustenia – na Poslednom súde nebude pre nás žiadnej záchrany. Teraz z hĺbky srdca volajme k Bohu: - „Bože môj, daj, aby som nikdy nestratil z očí túto strašnú chvíľu. Daj, aby som na ňu pamätal zvlášť uprostred pokušení, aby som neupadol a nesúhlasil s hriechom. Kiežby som v deň Posledného súdu mohol počuť tie sladké slová: Poďte požehnaní môjho Otca a zaujmite kráľovstvo, ktoré vám je pripravené od ustanovenia sveta. Amen.“